

آشنایی با عوامل مؤثر در بروز حوادث ترافیکی

سفر بخیر

طیبه کوهی

مری مرکز آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی گیلان

اختر فرج زاد

مری مرکز آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی گیلان

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه:

- عوامل مؤثر در بروز حوادث ترافیکی را فهرست کنند.
- علل و عوامل انسانی در ایجاد سوانح و حوادث رانندگی را شرح دهند.
- علل و عوامل محیطی در ایجاد سوانح و حوادث رانندگی را توضیح دهند.
- راهکارهای مقابله با شرایط رانندگی غیرایمن را بیان کنند.

مقدمه

آسیب‌های ناشی از حوادث ترافیکی به عنوان وقایح قابل پیش بینی و پیشگیری، یکی از مهم‌ترین مشکلات سلامتی در دنیا محسوب می‌شوند، به طوری که هزینه‌های زیادی را به جامعه، به ویژه در کشورهای در حال توسعه، تحمیل می‌کنند. طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی، سالانه حدود ۱/۲۴ میلیون نفر در جهان در اثر سوانح جاده‌ای کشته و بیش از ۵۰ میلیون نفر دیگر مجروح می‌شوند. آمارهای ارائه شده در ایران نشان می‌دهد که پس از بیماری‌های قلبی عروقی، حوادث ترافیکی دومین علت مرگ و میر در همه گروه‌های سنی و اولین عامل مرگ در گروه سنی زیر ۴۰ سال است. مرگ‌های ناشی از حوادث ترافیکی به آن دسته از مرگ‌هایی گفته می‌شوند که در هنگام وقوع حادثه ترافیکی یا ظرف ۳۰ روز پس از حادثه به علت آسیب ناشی از حادثه رخ می‌دهند. عابران پیاده، دوچرخه سواران، موتورسواران در مقایسه با رانندگان و سرنشینان اتومبیل‌ها و وسایل نقلیه دیگر، بیشتر در معرض خطر هستند و از آن‌ها به عنوان «کاربران پرخطر راه‌ها» یاد می‌شود. متأسفانه، ایران یکی از کشورهای است که بالاترین میزان تلفات انسانی در حوادث رانندگی را دارد. آمار کشته شدگان در تصادفات وسایل نقلیه در ایران، دو برابر و آمار مصدومان در سوانح ترافیکی، تقریباً پنج برابر میانگین آمارهای جهانی است.

عوامل مؤثر در بروز حوادث ترافیکی

به طور کلی عوامل مؤثر در بروز حوادث ترافیکی را می توان به دو دسته تقسیم کرد:

- علل درونی مانند عامل انسانی
- علل بیرونی مانند راه، محیط و وسیله نقلیه
- مهم ترین عواملی که بر ایمنی سفر در جاده ها و کاهش آسیب ناشی از تصادفات مؤثرند عبارتند از:
- کنترل سرعت
- کنترل خستگی
- استفاده از وسایل و تجهیزات ایمنی نظیر کمربند ایمنی، صندلی ویژه کودک، کلاه ایمنی
- رانندگی صحیح و کنترل خودرو قبل از رانندگی

کنترل سرعت

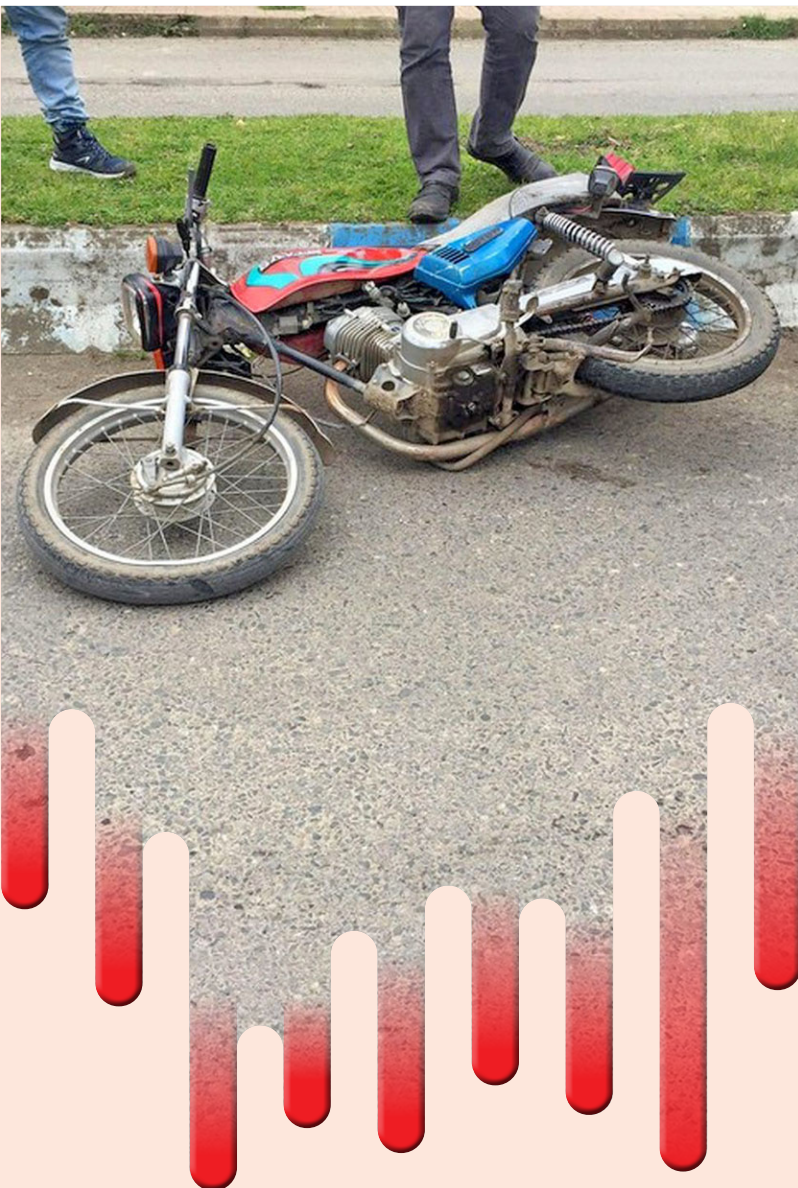
یکی از مهم ترین عوامل خطر در آسیب های ناشی از حوادث ترافیکی سرعت است. با کنترل سرعت می توان از بروز تصادف پیشگیری کرده یا ضربه ناشی از تصادفات و شدت آسیب وارده بر مصدوم را کاهش داد. عابران پیاده در تصادف با خودرویی که ۸۰ کیلومتر در ساعت سرعت دارد، تقریباً شانسی برای زنده ماندن ندارند.

خستگی و عوامل محیطی

خستگی ایجاد شده ناشی از بیخوابی، مصرف مواد مخدر و الکل عامل مهمی در بروز تصادف های مرگبار است. پژوهش ها نشان می دهند که تأثیرات خستگی روی راننده با تأثیرات مواد مخدر در این زمینه همسان است. در زمان رانندگی، خستگی حالت عصبی را افزایش می دهد و از توانایی بروز واکنش صحیح می کاهد. همچنین گرمای محیط هرچه بیشتر باشد، احتمال بروز حوادث ناشی از خطای انسانی نیز بیشتر می شود.

کمربند ایمنی

استفاده از کمربند ایمنی به عنوان یکی از مؤثرترین راهکارهای کاهش میزان آسیب در حوادث رانندگی به شمار می رود. کمربند ایمنی خطر مرگ را برای

سرنشینان جلوی خودرو ۴۰ تا ۵۰ درصد برای سرنشینان عقب خودرو ۲۵ تا ۷۵ درصد کم می کند.

صندلی ویژه کودک

در ایران سوانح و حوادث ترافیکی از جمله علل مهم مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال به شمار می رود. در آغوش گرفتن کودک در صندلی جلوی اتومبیل بسیار خطرناک است. استفاده از کمربند ایمنی مخصوص بزرگسالان برای کودکان خطرناک است. زیرا هنگام تصادف براحتی از میان آن به بیرون پرت می شوند. کودکان از ۱۲ سالگی به بعد، می توانند مانند بزرگ ترها در صندلی جلو بنشینند و از کمربند ایمنی خودرو استفاده کنند.

کلاه ایمنی

استفاده از کلاه ایمنی به عنوان یکی از ساده ترین و بهترین روش‌ها برای کاهش میزان آسیب در حوادث رانندگی موتورسیکلت است. کلاه ایمنی در موتورسواران خطر و شدت آسیب را تا ۷۲٪ و خطر مرگ را تا ۴۰٪ کاهش می‌دهد.

تلفن همراه

حواس پرتی ناشی از تلفن همراه باعث عکس‌العمل‌های دیر هنگام در گرفتن ترمز یا توجه به علائم راهنمایی و رانندگی، انحراف از مسیر و عدم رعایت حداقل فاصله طولی می‌شود.

دید مناسب (دیدن و دیده شدن)

دید نامناسب یک عامل خطر کلیدی است. احتمال وقوع تصادف در غروب یا شب و در هنگام طلوع خورشید بر اثر دید ناکافی بیشتر از ساعات دیگر شبانه روز است. نور ناکافی معابر، ناسالم بودن چراغ موتورسیکلت و وسایط نقلیه احتمال رخداد حادثه را تشدید می‌کند.

ارزیابی و کنترل خودرو در رفع عیوب قبل از رانندگی

ارزیابی خودرو قبل از رانندگی یعنی پاسخ به پرسش ذیل:
آیا بتازگی خودروی خود را برای ارزیابی فنی مکانیکی بازدید کرده‌اید؟

رعایت فاصله مطمئن

در صورت حفظ فاصله طولی مناسب با سایر وسایل نقلیه به ویژه با وسیله نقلیه جلویی در مواقع ضروری و رویارویی با موقعیت‌های مخاطره آمیز، می‌توان سریع‌تر و راحت‌تر عکس‌العمل نشان داد.

نتیجه گیری

با توجه به این که حوادث رانندگی می‌تواند علت‌های زیادی داشته باشد، برای کاهش آمار حوادث جاده‌ای، بهبود وضع جاده‌ها، شناسایی نقاط حادثه خیز و نصب علائم هشداردهنده در این نقاط و نظارت و کنترل بیشتر پلیس، امری ضروری است. از سوی دیگر در مورد افراد یک جامعه، مؤثرترین راه پیشگیری از تصادفات، اصلاح رفتارهای پرخطر ترافیکی و ارتقای مهارت‌های رانندگی افراد از طریق آموزش و اجرای برنامه‌های آموزشی و فرهنگی است. بنابر این تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر در تصادفات و برنامه‌ریزی راهبردی مناسب برای کاهش حوادث ترافیکی اجتناب ناپذیر است.

پیشنهادها

- از بهورزان محترم انتظار می‌رود در اقدامات ذیل کوشا باشند:
- آموزش و اطلاع رسانی به جمعیت تحت پوشش بویژه دانش آموزان و نوجوانان و...
 - ارتقای آگاهی و فرهنگ ایمنی جهت اصلاح رفتارهای مخاطره آمیز در رانندگان
 - ترغیب مردم جامعه به استفاده از وسایل حمل و نقل عمومی
 - توجه کامل به علائم هشداردهنده در نقاط حادثه خیز جاده‌ها
 - طرح موضوع در جلسات محلی و شورای روستایی

احتیاط کردن در رانندگی نشانه ترس یا کم تجربه‌گی نیست، علامت و نشانه علاقمندی شما به جان و مال خودتان و دیگران است.

منبع: قدیری افشار، مریم؛ پیشگیری از حوادث ترافیکی، مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی کشور، اداره پیشگیری از حوادث و ارتقای ایمنی، پاییز ۱۳۹۳

به این موضوع امتیاز دهید (۱۰۰). کدموضوع ۱۰۸۳۳ پیامک ۰۰۰۷۲۷۳۱۰۰۱. نحوه امتیازدهی: امتیاز - شماره مقاله. مثال: اگر امتیاز شما ۸۰ باشد (۸۰ - ۱۰۸۳۳)